

УДК 347.77

DOI: [https://doi.org/10.34169/2414-0651.2019.1\(21\).89-91](https://doi.org/10.34169/2414-0651.2019.1(21).89-91)**В.О. КОМАРОВ,***начальник науково-дослідного відділу патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської діяльності у Збройних Силах України***О.О. МОСКВІТІН,** кандидат технічних наук,
*провідний науковий співробітник***М.П. ЯРЕМЕНКО,** старший науковий
*співробітник***Т.Ю. КУРОВСЬКА,** старший науковий
*співробітник**(Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки ЗС України, м. Київ)*

Нормативно-правове супроводження процесу створення об'єктів права інтелектуальної власності в США

В статті міститься аналіз чинних в США стратегічних підходів та порядку функціонування процесу захисту об'єктів права інтелектуальної власності. Розглянуті спільні скоординовані зусилля Конгресу, Адміністрації Президента та інших гілок влади, приватного сектору США щодо інтелектуальної власності з метою досягнення успіху інноваційної політики цієї країни. В статті також наведені результати досліджень Інституту оборонного аналізу США щодо врахування в політиці оборонних закупівель вимог стосовно охорони інтелектуальної власності.

Ключові слова: інтелектуальна власність, об'єкти права інтелектуальної власності, оборонні закупівлі, озброєння та військова техніка.

В статье содержится анализ действующих в США стратегических подходов и порядка функционирования процесса защиты прав интеллектуальной собственности. Рассмотрены совместные скоординированные усилия Конгресса, Администрации Президента и других ветвей власти, частного сектора США относительно интеллектуальной собственности с целью достижения успеха инновационной политики этой страны. В статье также приведены результаты исследований Института оборонного анализа США относительно учета в политике оборонных закупок требований по защите интеллектуальной собственности.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, объекты права интеллектуальной собственности, оборонные закупки, вооружение и военная техника.

Підписання Президентом України 31 січня 2019 року Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення закупівель продукції, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом”, який був прийнятий Верховною Радою України 17 січня 2019 року, передбачає можливість для державного замовника за оборонним замовленням отримати повноваження здійснювати імпорт продукції оборонного призначення [1].

Таким чином, перед Міністерством оборони України постає нагальне завдання щодо детального ознайомлення з діючими керівними принципами в сфері розробки спільних домовленостей та укладення контрактів і договорів у галузі озброєнь та військової техніки (далі – ОВТ) в країнах, які наша держава може розглядати в якості потенційних постачальників продукції оборонного призначення.

Передбачається, що закон спростить передачу техніки, озброєння та боєприпасів для української армії від іноземних виробників (постачальників). Критичною умовою реалізації цього закону є повноваження Міністерства оборони закуповувати таку продукцію безпосередньо, без залучення посередників спецекспортерів Державної компанії “Укроборнпром”.

Під час Мюнхенської безпекової конференції 2019 року Президент України Петро Порошенко зустрівся з Віце-президентом США Майком Пенсом. У коментарі представникам ЗМІ після зустрічі Глава держави, серед іншого, відзначив, що “... Україна є надійним і стратегічним партнером США. Ми твердо розраховуємо на співпрацю, в тому числі в оборонній сфері, в тому числі і щодо постачання Україні всіх видів озброєння, після того як ми прийняли закон, який дозволяє Міністерству оборони напряму забезпечити постачання зброї...” [2].

Аналіз чинних в США вимог щодо міжнародних передач ОВТ свідчить про належне місце, яке займають в них питання, пов'язані з нормативно-правовим супроводженням процесу захисту об'єктів права інтелектуальної власності (далі – ОПІВ).

Метою цієї статті є намагання висвітлити ключові принципи, підходи та порядок функціонування процесу захисту в США ОПІВ для врахування відповідними фахівцями під час адаптування вітчизняної системи закупівлі ОВТ до євроатлантичних критеріїв.

У статті проаналізовано Річний звіт Координатора інтелектуальної власності США (далі – Звіт), який був наданий Конгресу США у березні 2018 року [3], а також низка інших видань у цій галузі, які висвітлюють запровадження принципів захисту інтелектуальної власності (далі – ІВ) при закупівлі ОВТ [4].

Зокрема, в Звіті зазначається, що «... протягом року Президент Трамп і його Адміністрація працювали над просуванням захисту прав ІВ та їх дотриманням як у країні, так і за кордоном. Як складову інтегрованого підходу Адміністрація Президента США розглядає стратегію та політику у сфері ІВ, як ключ до забезпечення майбутнього інноваційної економіки та підтримки конкурентних переваг...”.

Варто відзначити, що Звіт про ІВ Адміністрації Президента США Конгресу, розроблений Офісом Координатора інтелектуальної власності США (Executive Office of the President of the United States of America, UNITED STATES INTELLECTUAL PROPERTY ENFORCEMENT COORDINATOR – US IPEC), об'єднує та віддзеркалює спільні скоординовані зусилля на пряму захисту ІВ Білого дому, департаментів торгівлі, юстиції, національної безпеки, казначейства, охорони здоров'я та Служби соціального забезпечення та сільськогосподарства, Управління торгового представника США та Управління охорони авторського права США. Американські експерти виходять з розуміння, що для того, щоб підхід Сполучених Штатів до ІВ та інноваційної політики був успішним, він повинен об'єднувати зусилля всіх гілок влади, приватного сектору і міжнародних партнерів.

При цьому ключовими елементами, на які спирається Адміністрація Трампа у всіх сферах політики ІВ, вважаються патенти, авторські права, торгові марки та комерційні таємниці, як всередині країни, так і за її межами. Адміністрація Президента США також визнає, що для того, щоб США зберегли свою майбутню економічну конкурентоспроможність, необхідно також стратегічно мислити і розглядати винахідницьку і творчу спроможність Америки як такі, що США повинні захищати, заохочувати та визначати пріоритетними.

Стратегія США щодо інтелектуальної власності

У Звіті зазначено "... США захищають авторські права, патенти, торговельні марки, комерційні таємниці та іншу ІВ, яка є дуже важливою для безпеки і процвітання Америки. США будуть відстоювати свої цінності, захищати працівників, інновації, творіння та винаходи, які забезпечують нашу чудову країну ...", що є визнанням вагомості ІВ та її захисту для США. Фундаментальне значення ІВ та її захисту для США зафіксовано в Статті 1 Розділу 8 Конституції США, яка визнає, що "... ІВ лежить в основі майже всіх аспектів економіки – вона підтримує гідну оплату робочих місць, підтримує мистецтво, науку і технології, створює рамки, що дозволяють процвітати новим галузям та інноваціям...".

У Звіті наголошується, що "... США прагнуть захищати ІВ американських компаній і забезпечують рівні умови для наших працівників та ІВ і, що США більше не можуть миритися з недобросовісною торговою практикою, що краде американську роботу, багатство та ІВ ...".

Відповідно до вимог Адміністрації Президента США, US IPEC разом з іншими офісами, у координації з відділами та агенціями виконавчої влади, працює над просуванням політики зростання, пропагандою та захистом великої конкурентної переваги – інноваційної економіки США. При цьому основні зусилля зосереджені на координації та розробці загальної політики та стратегії ІВ США, сприянні інноваціям та творчості, а також забезпеченні ефективного захисту ІВ та правозастосуванні всередині країни та за її кордоном.

Стратегія ІВ США охоплює широке коло органів та департаментів виконавчої влади, з метою забезпечення цілеспрямованої та належної координації зусиль уряду з метою просування та захисту ІВ. При цьому стратегічний підхід Адміністрації Президента США включає: взаємодію з торговими партнерами; ефективне використання всіх юридичних органів, включаючи інструменти торгівлі; розширені правоохоронні дії та співробітництво; партнерство з приватним сектором та іншими зацікавленими сторонами. Уряд США застосовує цілеспрямований, практичний і комплексний підхід до вирішення політики та стратегії ІВ, мета якого полягає в тому, щоб забезпечити рівні умови для американських новаторів і творців, де їх інновації і винаходи поважають і захищають, а також запровадити систему, яка дозволить американським компаніям працювати на вільному, справедливому і відкритому ринку.

З цією метою в США створено Стратегічну групу з питань ІВ, яка регулярно об'єднує US IPEC, Національну економічну Раду (National Economic Council – NEC), Раду національної безпеки National Security Council – NSC), Офіс політики з питань науки і технології (Office of Science and Technology Policy – OSTP), Раду Економічних консультантів (Council of Economic Advisors – CEA), Офіс Віце-президента (Office of the Vice President – OVP), Офіс торгового представника США (Office of the U.S. Trade Representative – USTR), а також інші відповідні офіси США та департаменти і агенції. Оскільки політика щодо ІВ у міжнародному та внутрішньому контекстах впливає на багато департаментів та відомств, США управляє процесом розробки спільної політики, щоб визначити напрями дій та розробити рекомендації Президенту США для забезпечення належного представлення та розгляду всіх поглядів.

Дії Адміністрації Президента США у цьому напрямі охоплюють безліч виконавчих відділів і агентств, кожен з яких вирішує як різні, так і дублюючі аспекти стратегії та політики федерального Уряду щодо ІВ, включаючи високопоставлених посадових осіб департаментів торгівлі (Departments of Commerce), юстиції (Departments Justice), казначейства (Treasury), національної безпеки (Departments of Homeland Security), Держави (Departments of State), Сільськогосподарства (Departments of Agriculture) і служб охорони здоров'я (Health and Human Services) та соціальних служб (U.S. Copyright Office) тощо.

Крім того, згідно із законом, виконавча влада має три призначені Президентом і затверджені Сенатом посади, які зосереджені на ІВ, а саме: Координатор виконавчої інспекції з питань ІВ в Адміністрації Президента (Intellectual Property Enforcement Coordinator in the Executive Office of the President); заступник Міністра торгівлі з питань ІВ (Undersecretary of Commerce for Intellectual Property) та Директор відділу патентів і торговельних марок США у Міністерстві торгівлі – головний переговорник з інновацій та ІВ в Управлінні науки і технологічної політики (Chief Innovation and Intellectual Property Negotiator at USTR).

У Адміністрації Президента федеральні відомства відіграють важливу роль у сфері політики та стратегії ІВ. Міністр торгівлі курує кілька агентств, які мають важливі зобов'язання щодо ІВ і має вирішальний голос, що формує політику ІВ як у США, так і за кордоном. Головним серед агентств Міністерства торгівлі є Офіс політики у сфері науки та технології (Office of Science and Technology Policy – USPTO) зі статутним повноваженням консультувати Президента через Міністра торгівлі, з національних і деяких міжнародних питань ІВ, а також консультування Федеральних відділів та відомств з питань ІВ в США і захисту ІВ в інших країнах. Інші агентства, що працюють у сфері ІВ, включають Управління міжнародної торгівлі (International Trade Administration – ІТА), Національне управління телекомунікацій та інформації (National Telecommunications and Information Administration – NTIA), а також Бюро промисловості та безпеки (Bureau of Industry and Security – BIS).

Адміністрація Президента США працює над тим, щоб зусилля федерального уряду в сфері ІВ були цілеспрямованими та узгодженими, а ресурси ефективно використовувалися. Оскільки Адміністрація Президента США працює для досягнення значного прогресу, то в цьому контексті постають три важливі питання, які завжди слід розглядати: – Що ми робимо добре? Що не працює? І що нам робити?

Адміністрація Президента США виходить з розуміння, що політика в сфері ІВ включає всі сфери ІВ – авторські права, патенти, торговельні марки та комерційні таємниці, тощо і охоплює майже всі сектори економіки. Такий стратегічний підхід дає зрозуміти, що економічне процвітання залежить від лідерства США в технології та творчості і саме тому необхідно захищати інноваційну економіку від тих, хто краде ІВ і несправедливо використовує інновації передових країн.

Оскільки Уряд США працює над просуванням американських економічних інтересів за кордоном, важливим компонентом зусиль із забезпечення правопорядку та захисту є вирішення питань торговельного правозастосування, доступу на ринок, конкуренції, цифрової торгівлі, кібербезпеки та законності у сфері ІВ. Американські новатори та творці повинні мати можливість працювати на зарубіжних ринках, які надають їм чіткі шляхи для захисту та використання своєї ІВ. Країнам і іноземним компаніям не слід дозволяти отримувати прибуток від крадіжки або незаконного присвоєння американської ІВ, включаючи крадіжку комерційної таємниці, порушення прав ІВ, піратство, примусову передачу технології або вимоги щодо локалізації. Крім того, американські власники брендів повинні мати повне і справедливе право на використання, щоб виробляти та продавати свою продукцію і використовувати свої права на ІВ, які зареєстровані по всьому світу, без обмежень.

На внутрішньому ринку Адміністрація Президента США працює над гарантуванням дотримання законів США про ІВ, які постійно оновлюються і сприяють американським інноваціям.

ІВ є невід'ємною частиною економічної конкурентоспроможності країни і зростання інноваційної економіки. Наприклад, авторські права є не тільки економічно важливими, але й ключовою частиною культури та суспільства. Необхідно мати добре функціонуючу систему авторських прав. Система авторських прав США ґрунтується на Конституції та побудована на багаторічній судовій практиці, статутах і нормативних актах. Адміністрація Президента США здійснює моніторинг зусиль щодо реформування авторських прав у Конгресі та співпрацює з зацікавленими сторонами в процесі розробки відповідних концепцій.

Крім того, добре функціонуюча патентна система є важливою для економіки. Адміністрація Президента США працює над: просуванням інновацій та забезпеченням ретельно підготовлених патентів; продовжує досліджувати можливості співпраці з зацікавленими сторонами щодо існуючих добровільних ініціатив, спрямованих на захист американської ІВ, а також для пошуку нових сфер співпраці; готова протистояти недобросовісній торговій практиці, використовуючи всі відповідні засоби від діалогу до інструментів правозастосування, та працювати з партнерами-однорумцями, щоб "...зберегти та модернізувати правила справедливого та взаємного економічного порядку, підкреслити справедливі заходи з примусу до торгівлі, коли необхідні, а також багатонаціональні зусилля, спрямовані на забезпечення прозорості та дотримання міжнародних стандартів у рамках торговельних та інвестиційних проектів"; розвиває питання інтелектуальної власності в багатьох міжнародних організаціях, включаючи Організацію економічного співробітництва та розвитку (Organization for Economic Cooperation and Development – ОЕСР), Всесвітню організацію інтелектуальної власності (World Intellectual Property Organization – WIPO), Світову торговельну організацію (World Trade Organization – WTO), форум Тихоокеанського економічного співробітництва (Asia Pacific Economic Cooperation – АПЕС), Всесвітню організацію охорони здоров'я (World Health Organization – WHO) та інших міжнародних органів.

У вересні 2017 року в Декларації засідання міністрів країн-членів G7 з питань промисловості було визнано, що "...для розвитку інновацій, продуктивності, росту та конкурентоспроможності промисловості в цифровій економіці та індустріальній промисловості правозастосування ІВ є надзвичайно важливим, щоб захистити будь-які підприємства від підробок та піратства, незаконного привласнення комерційної таємниці та транснаціональної організованої злочинності...".

У 2017 році Глобальна академія інтелектуальної власності USPTO (Global Intellectual Property Academy – GIPA) розробила та надала програми розбудови спроможності, які стосувалися повного спектру питань захисту ІВ та правозастосування, включаючи забезпечення прав ІВ на національних кордонах, піратство в Інтернеті, експорт експрес-пошти, комерційну таємницю, політику щодо авторських прав, а також розгляд патентних і торговельних марок. Протягом року до цих

програм залучалося понад 4 тис. Урядових чиновників, суддів і прокурорів з 120 країн.

У 2017 році американські посольства в усьому світі продовжували вбачати ІВ, як невід'ємну частину їхніх двосторонніх політичних діалогів з урядами країн-господарів. Наприклад, дипломатичні установи США у всьому світі відзначали Всесвітній день інтелектуальної власності 26 квітня 2017 року, підкреслюючи важливість ІВ у сприянні інноваціям та економічному зростанню.

Бюро з авторських прав співпрацювало з іншими агентствами (такими як Державний департамент та USPTO) для участі у зустрічах з іноземними чиновниками або для того, щоб відвідувачі цих програм зустрічалися безпосередньо з Управлінням авторських прав, обговорювали та обмінювалися інформацією про систему авторських прав у США та суттєві питання, пов'язані з торгівлею авторським правом.

У співпраці з USPTO, іншими бюро Міністерства торгівлі та іншими урядовими установами США, Програма розвитку комерційного права Міністерства торгівлі (Commercial Law Development Program – CLDP), здійснювала програми розбудови потенціалу з широкого кола питань ІВ, включаючи примусове виконання прикордонних прав ІВ, навчання суддів, правозастосування в цифровій сфері, а також економічне значення передачі ІВ і технологій, серед інших питань. У 2015 фінансовому році ці заходи були проведені в Алжирі, Вірменії, Бахреїні, Боснії та Герцеговині, Грузії, Косово, Малі, регіональному регіоні Магриба, регіональному Пакистані, Шрі-Ланці, Таджикистані, Тунісі, Україні та США.

Агентства виконавчої влади співпрацюють з посольствами США за кордоном для проведення тренінгів та розбудови потенціалу через такі програми, як програма Міжнародної академії правозастосування (ILEA); навчальні заходи, проведені USPTO і INTERPOL; Бюро міжнародного співробітництва з наркотиків та правопорядку Державного департаменту і фінансується країнами та регіональними програмами.

Президент США і його Адміністрація виступають проти крадіжки американської ІВ і прагнуть захистити свою інноваційну економіку. Президент Трамп висловив думку, що необхідно розглянути недобросовісні торговельні представники, які сприяють не тільки торговому дефіциту, але й перешкодам для доступу на ринок. “Ми дійсно повинні дивитися на доступ, примусову передачу технологій і крадіжку ІВ, яка сама по собі коштує США і її компаніям щонайменше 300 млрд. доларів на рік”.

Крадіжка ІВ не тільки завдає шкоди американським компаніям, але й загрожує національній безпеці. Сприяння американському процвітання є основою Стратегії національної безпеки (NSS) Адміністрації Президента США, яка стверджує, що “...Америка більше не буде терпіти хронічні торговельні зловживання і буде домагатися вільних, справедливих і взаємних економічних відносин. Щоб досягти успіху в геополітичній конкуренції 21 століття, Америка повинна бути лідером у

дослідженнях, технології та інноваціях. США захистять інноваційну базу національної безпеки від тих, хто краде нашу ІВ і несправедливо експлуатує інновації вільних суспільств...”.

NSS підкреслює, що “...щороку такі конкуренти, як Китай, крадуть ІВ США на суму в сотні мільярдів доларів. Крадіжка власних технологій і ідей на ранніх стадіях дозволяє конкурентам несправедливо залучати інновації провідних країн. США скоротять незаконні дії щодо привласнення технологій та технічних знань державного та приватного секторів країни ворожими іноземними конкурентами. Зберігаючи сприятливий для інвесторів клімат, ця Адміністрація буде працювати з Конгресом для зміцнення Комітету з іноземних інвестицій у США (Committee on Foreign Investment in the United States – CFIUS), щоб забезпечити вирішення поточних і майбутніх ризиків національної безпеки. США нададуть пріоритет контррозвідці та правоохоронній діяльності, щоб обмежити крадіжку ІВ з усіх джерел і вивчить нові правові та регуляторні механізми для запобігання та судового переслідування порушень...”.

Адміністрація Трампа прагне сприяти вільним, справедливим і взаємним економічним відносинам: “...США будуть домагатися двосторонніх торговельних та інвестиційних угод з країнами, які зобов'язуються здійснювати чесну і взаємну торгівлю, і модернізувати існуючі угоди, щоб забезпечити їх узгодження з цими принципами. Угоди повинні дотримуватися високих стандартів у сфері ІВ...”.

USTR тісно співпрацює з Бюро Координатора ІВ США та іншими урядовими установами США з питань ІВ. USTR продовжує вести переговори про торговельні угоди; огляди в рамках програм торгівлі США, таких як узагальнена система преференцій (GSP) і Закон про зростання і можливості країн Африки (AGOA); про перегляд торговельної політики, проведений у Світовій організації торгівлі; а також у висвітленні недоліків примусу до прав ІВ на зовнішніх ринках, а також у відомій електронній торгівлі та фізичних ринках торгівлі контрафактними та піратськими товарами.

USTR також тісно співпрацює з відділами виконавчої влади та відомствами для підготовки щорічного Спеціального звіту, який визначає торговельних партнерів США, що адекватно не захищають права ІВ, а також складають щорічний список Notorious Markets, що висвітлює відомі он-лайн і фізичні ринки поза межами США, які займаються та сприяють суттєвому піратству та підробці. Щорічний звіт надає огляд стану захисту та забезпечення дотримання ІВ торговельними партнерами США у всьому світі. У звіті називаються закордонні країни, а також викриваються закони, політика та практика, які не забезпечують належного та ефективного захисту прав ІВ для авторів, брендів, виробників та провайдерів послуг. Огляд ринків, що знаходяться поза циклами, свідчить про видатні приклади іноземних “...он-лайн і фізичних ринків, які, як повідомляється, беруть участь, допомагають, закривають очі або отримують вигоду від піратства та підробок...”.

іноземних сайтів електронної торгівлі та фізичних ринків, де є піратські або підроблені товари.

Міжнародна комісія з торгівлі США є незалежним квазі-судовим федеральним агентством з широкими слідчими повноваженнями з питань торгівлі. Розділ 337 Закону про тарифи 1930 року передбачає надання допомоги проти несправедливих дій та несправедливих методів конкуренції при імпорті товарів, включаючи статті, які порушують патент США або торговельну марку США. Позивач, який подав скаргу згідно з Розділом 337, може вимагати заборону в'їзду до США порушників.

Світова організація торгівлі (далі – СОТ) розглядається американською стороною як форум для забезпечення дотримання прав США за різними угодами СОТ з метою отримання країною всіх переваг від членства в СОТ. Ці угоди СОТ також забезпечують фундамент для високих стандартів двосторонніх та регіональних угод США, які роблять позитивний внесок у створення вільної, справедливої та відкритої глобальної торговельної системи на основі верховенства права. Що стосується прав ІВ, СОТ надає можливість США співпрацювати з торговими партнерами з ключових питань ІВ, зокрема, шляхом переговорів про приєднання для потенційних членів Ради з торговельних аспектів прав ІВ (Рада ТРІПС), і залучення справ, пов'язаних з правами ІВ, до Органу врегулювання суперечок СОТ. У 2017 році США розробили свій порядок денний стосовно ІВ та інновацій у Раді ТРІПС через низку ініціатив, спрямованих на краще розуміння важливої ролі, яку ІВ відіграє у просуванні інклюзивних інновацій для мікро-, малих та середніх підприємств (ММСП).

Правоохоронні органи США вживають рішучих заходів проти кримінальних підприємств, які беруть участь у крадіжці ІВ. До таких органів належать Департамент юстиції, Департамент внутрішньої безпеки, Департамент охорони здоров'я та управління соціальними службами, а також інші виконавчі органи правоохоронних органів, щоб захистити американські інновації та ІВ.

Міністерство юстиції проводить розслідування та переслідує широкий спектр злочинів, щодо ІВ, включаючи ті, що пов'язані з піратством авторських прав, підробкою торговельних марок та крадіжкою комерційної таємниці. Первинну слідчу та прокурорську відповідальність у складі Департаменту покладено на ФБР, офіси прокурорів США, відділ комп'ютерної злочинності та інтелектуальної власності (CCIPS) у відділі кримінальної справи, відділ контррозвідки та експортного контролю (CES) у відділі національної безпеки, а також стосовно злочинів, що виникають згідно із Законом про продовольство, лікарські засоби та косметику, відділ захисту прав споживачів цивільного відділу. Міністерство юстиції також має мережу з 270 спеціально підготовлених федеральних прокурорів, які складають програму комп'ютерного хакеру та інтелектуальної власності Департаменту.

Національний центр координації прав ІВ (Центр захисту прав ІВ) при Департаменті внутрішньої безпеки об'єднує урядові установи для обміну інформацією, використання ресурсів, навчання слідчих, прокурорів

та громадськості щодо ІВ; проводить агресивну міжнародну програму, спрямовану на сприяння спільним зусиллям з торговельними партнерами та вдосконалення основних законів та режимів правозастосування в інших країнах. Крім того, Центр захисту прав ІВ продовжує залучати промисловість до відкритого та постійного діалогу, який використовує зусилля правоохоронних органів та співробітництво приватної галузі для ефективної боротьби зі злочинами у сфері ІВ. Центр захисту прав ІВ розробив численні ініціативи та докладають зусиль у боротьбі з підробками. Ці зусилля зосереджені на підробках, що становлять ризик для здоров'я та безпеки для споживачів, Міністерства оборони та урядових мереж США, а також захисту економіки країни.

Уряд США бере участь у низці навчальних програм для федеральних, державних і місцевих прокурорів і агентів, які розслідують злочини, пов'язані з ІВ. Ці навчальні курси охоплюють цілий ряд питань, пов'язаних із правозастосуванням, і спрямовані на посилення координації дій між прокурорами та слідчими, а також між федеральними, державними та місцевими правоохоронними органами.

Міністерство юстиції надає гранти для підтримки державних та місцевих сил правоохоронних органів, місцевої підготовки та технічної допомоги у сфері ІВ. Програма інтелектуальної власності (ІПЕР) розроблена для забезпечення національної підтримки та поліпшення спроможності державних і місцевих систем кримінального правосуддя до вирішення питань кримінального правопорядку, включаючи переслідування, запобігання, навчання та технічну допомогу. Згідно з цією програмою, одержувачі грантів встановлюють та підтримують ефективну співпрацю та координацію між державними та місцевими правоохоронними органами, включаючи прокурорів, багатонаціональні цільові групи та відповідні федеральні відомства, включаючи ФБР та офіси адвокатів США.

Міністерство юстиції надає пріоритет розслідуванню та судовому переслідуванню справ з ІВ, які включають здоров'я та безпеку, крадіжку комерційної таємниці або економічне шпигунство, великомасштабну комерційну підробку та онлайн-піратство. Також збільшено акцент на злочинах, пов'язаних з ІВ, які вчиняються з використанням Інтернету або здійснюються організованими злочинними мережами.

Міністерство юстиції, у координації з іншими федеральними слідчими органами, співпрацює з Міжнародним центром розвідки та операцій з організованою злочинністю з метою надання даних Центру для вирішення прогалин розвідки, які стосуються ІВ. Центр надає оперативну, розвідувальну та фінансову підтримку розслідуванням, де міжнародні організовані злочинні групи залучені до правопорушень у сфері ІВ.

Програма регіонального координатора правозастосування (ІPLEC), що фінансується Державним департаментом та здійснюється Міністерством юстиції, підвищує ефективність роботи американського персоналу, який працює за кордоном, шляхом підготовки місцевих прокурорів, суддів і поліції. Таке навчання призвело до

кількох закордонних судових переслідувань щодо під-робок торговельних марок та піратства.

Крім того, варто відзначити, що підвищення співпраці правоохоронних органів за кордоном є одним з ключових елементів захисту ІВ США.

Адміністрація Президента США тісно співпрацює з широким колом зацікавлених сторін промисловості, що охоплює малі, середні та великі підприємства, для вирішення повного спектру питань політики ІВ, правозастосування та захисту. Спільна робота є ключовим елементом з пошуку нових рішень і творчих шляхів вирішення питань ІВ.

Програма ІВ “Attache” Міністерства торгівлі, сфокусована на економічні інтереси США за кордоном з метою сприяння урядовій політиці країни у сфері ІВ, забезпечення високих стандартів у міжнародних угодах та законах приймаючої країни, а також заохочення ефективного захисту ІВ торговими партнерами.

Глобальна Академія ІВ (GIPA) надає освітні та навчальні програми з ІВ з метою підвищення обізнаності та технічного потенціалу ІВ. У 2017 фінансовому році внутрішньополітична діяльність GIPA зосереджувалася на важливості захисту ІВ та примусовому дотриманні для компаній США, що здійснюють бізнес за кордоном.

Державний департамент і USPTO також провели навчальні програми для підготовки офіцерів закордонних служб, що займаються зарубіжними завданнями, щодо: основ ІВ, позиції уряду США з поточних дебатів, таких як доступ до лікарських засобів та пріоритетів промисловості США. Як наслідок, ці посадовці краще підходять для захисту прав іноземців у США; надавати корисну звітність на місцях для міжвідомчих обговорень стосовно Спеціального річного звіту Конгресу, горезвісних ринків та інших звітів, пов'язаних з ІВ та політичних дискусій; формулювання політичної позиції уряду США в двосторонніх обговореннях і у форматі міжнародних форумів.

Адміністрація Президента США також продовжує вивчати можливості співпраці з зацікавленими сторонами у важливих сферах політики ІВ, яка включає існуючі добровільні ініціативи, що забезпечуються індустріальною власністю, та нові сфери для більш тісної співпраці.

Існує низка перспективних напрямів політики, які можуть бути розглянуті та обговорені у подальшому, а саме:

Політика щодо авторських прав: авторські права є не тільки економічно важливими, але й ключовою частиною культури та суспільства в цілому. Необхідна добре функціонуюча система авторських прав. Система авторських прав США ґрунтується на Конституції і побудована на багатомісячовій судовій практиці, законодавчих положеннях і нормативних актах. Оскільки нові технології продовжують розвиватися, зрушення в доставці контенту, включаючи музику та фільми, від фізичних продажів до цифрових завантажень потокової передачі, потребують подальшого вивчення та обговорення, щоб гарантувати, що система авторських прав США постійно оновлюється.

Бюро з питань авторського права бере участь у публічних розслідуваннях і співпрацює із зацікавленими сторонами в ході різних досліджень та підготовки звітів для консультування Конгресу.

Адміністрація Президента США продовжує контролювати зусилля реформ у Конгресі, а також співпрацювати із зацікавленими сторонами та країнами-членами в процесі розробки концептуальних рішень з таких питань:

Кібер-крадіжка: кіберзахищена крадіжка ІВ, особливо комерційної таємниці, завдає значних втрат економіці США. Зацікавлені сторони та установи у федеральному уряді розробляють стратегії щодо обмеження здатності кримінальних суб'єктів та іноземних супротивників скористатися привласненою ІВ промисловості США.

Електронна комерція: питання ІВ, пов'язані з онлайн-продажем товарів і послуг, добре задокументовані, і багато зацікавлених сторін, у тому числі онлайн-платформи продажу, компанії з обробки платежів і рекламні мережі, сформуvalи партнерські відносини між державним і приватним секторами для вирішення багатьох питань, одночасно заохочуючи інновації в цифрове середовище. Тим не менш, деякі питання залишаються невирішеними і швидкий прогрес у торгівлі за допомогою Інтернету, включаючи абсолютно нові бізнес-моделі, приніс нові проблеми, які необхідно вирішити. Адміністрація Президента США прагне від зацікавлених сторін допомоги у розробці нових партнерських відносин та творчих рішень для вирішення проблем, пов'язаних з ІВ, у просторі електронної комерції, а також розширення цих зусиль в майбутньому.

Експрес-перевезення: понад 11 мільйонів контейнерів прибувають до морських портів США, ще 13 мільйонів прибувають вантажівками та залізницями, а додаткові чверть мільярда вантажних, поштових та експрес-пакетів надходять повітрям. При цьому, половині всіх конфіскованих товарів з порушеннями у сфері ІВ припадає саме на такі перевезення. А відтак США мають розробити вдосконалені методи вирішення цієї проблеми. Такі заходи можуть включати вимогання від іноземних вантажовідправників надавати вдосконалені електронні дані та повідомлення про відправлення, щоб краще орієнтуватися на підозрілі пакети; вивчення пакетів, що надходять з регіонів, де існує висока ймовірність надсилання незаконних або підроблених товарів.

Internet Corporation for Assigned Names and Numbers – ICANN (Інтернет-корпорація з присвоєння імен та номерів): Адміністрація Президента продовжуватиме співпрацювати з зацікавленими сторонами приватного сектору та ICANN для забезпечення того, щоб нова програма загального домену верхнього рівня (gTLD) мала належні заходи для забезпечення дотримання прав ІВ; співпрацювати з зацікавленими сторонами та міжнародними партнерами для забезпечення того, що база даних Всесвітньої організації охорони здоров'я залишалася ефективним ресурсом; забезпечити захист прав власників брендів, творців і новаторів.

Заборонені потокові пристрої: піратство ISD – це комбінація медійних коробок, приставок або інших пристроїв з піратськими програмами (додатками), які дозволяють користувачам передавати, завантажувати або іншим чином здійснювати доступ до несанкціонованого вмісту з Інтернету. ІСД можуть бути “повністю завантажені” на місці продажу за допомогою медіа програвача з відкритим вихідним кодом, додатків, налаштованих на доступ до неліцензованого контенту через сайти, що використовують кібер-браузер і потокові пристрої. Альтернативно, пристрої можуть бути об’єднані з додатками після покупки для досягнення тієї ж мети. Такі додатки продаються або надаються через Інтернет-ринки для доступу до контенту, що порушує права використання поточкових пристроїв. Учасники авторського права з усіх сегментів Інтернет-екосистеми вказали, що ці пристрої становлять зростаючу проблему як у США, так і в усьому світі.

Патентна політика: добре функціонуюча патентна система є важливою для економіки і має вирішальне значення для забезпечення стимулів для цінних інновацій. Адміністрація Президента США працює над просуванням інновацій та забезпеченням того, щоб мати ефективні та надійні патенти. Необхідно тримати патентні закони США в актуальному стані і переконатися, що американські новатори здатні ефективно забезпечувати та використовувати свої винаходи за кордоном.

Встановлення стандартів: багато економічних конкурентів Америки займаються в організаціях, що визначають стандарти (Standards setting organizations – SSOs), часто на шкоду американським новаторам. Оскільки Адміністрація Президента США та американська промисловість співпрацюють з SSO, важливо забезпечити справедливе використання SSO, щоб сприяти впровадженню нових технологій, а не перешкоджати здатності американських новаторів займатися винахідницькою діяльністю. SSO сприяють впровадженню нових технологій, які повинні бути доступними для промисловості за справедливих, розумних і недискримінаційних умов.

Торгові марки / Географічні вказівки: у США фермери, ремісники та підприємства можуть використовувати систему торговельних марок, серед інших засобів, для ефективного та передбачуваного захисту своїх географічних зазначень. Навпаки, деякі країни захищають ІВ за межами системи реєстрації торговельних марок, в системах *sui generis*, що може призвести до конфлікту з встановленими правами на торговельні марки і вводити в оману споживачів. Ці країни експортують свої системи неналежних торговельних марок, прив’язуючи їх до доступу до ринків у договорах про вільну торгівлю з країнами по всьому світу, в результаті чого «списки» географічних ознак приймаються в іноземних юрисдикціях без проведення незалежного громадського розгляду та потенційно без урахування існуючих прав на торговельну марку або загальні терміни. Ця “перестановка списків” на ІВ може несправедливо блокувати американських фермерів і підприємства від продажу своїх товарів у треті країни. Офіс Координатора ІВ в Адміністрації Президента США зобов’язаний

співпрацювати з міжвідомчими та зацікавленими сторонами США для просування системи захисту прав на основі торговельних марок.

Політика торговельних таємниць є життєво важливою для збереження глобальної конкурентоспроможності США, захисту та застосування комерційної таємниці. Багато знакових американських винаходів та інших нововведень зберігаються як комерційна таємниця, а унікальні переваги захисту комерційної таємниці дають цим винаходам належне місце в портфелях ІВ американських інноваційних компаній. Неправомірне привласнення комерційної таємниці може мати багато форм – від виходу з набору проектів до злому на сервері компанії. Ключовою є робота щодо пошуку ефективних заходів захисту американських новаторів від іноземних агентів, які займаються торгівлею таємницею.

Крім того, важливим економічним і стратегічним завданням є створення середовища, в якому американські новатори можуть інвестувати та будувати виробничі потужності в США. Щоб заохотити американське виробництво, необхідно працювати над тим, щоб винахідники дотримувалися комерційної таємниці.

Адміністрація Президента США продовжуватиме співпрацювати з зацікавленими сторонами з цих та інших важливих питань ІВ, щоб гарантувати захист творчості та інновацій.

Заохочення ефективного захисту ІВ та інновацій у США є ключовим фактором для подальшої економічної конкурентоспроможності країни протягом наступних десятиліть.

Щоб розвивати економіку, стимулювати інновації, захищати ІВ та вивести країну на перше місце, знадобляться не тільки ефективні зкоординовані зусилля в Уряді США, але й спільні дії з Конгресом, приватним сектором та громадськістю. Всі гілки влади повинні працювати спільно, щоб гарантувати, що загальна стратегія ІВ країни враховує як внутрішню, так і міжнародну політику та її вплив. Робота, яку здійснюють США для модернізації та оновлення законів про ІВ на національному рівні, а також щодо їх виконання, впливає на міжнародні дискусії та переговори. При цьому дії, які здійснюють торгові партнери та конкуренти за кордоном, мають безпосередній вплив на вартість американської ІВ, створення робочих місць і зростання економіки в США.

Управління координатора ІВ США працює над сприянням інновацій та творчості шляхом забезпечення ефективного захисту ІВ та правозастосування, всередині країни та за кордоном.

США повинні працювати над вирішенням питань ІВ, включаючи захист та правозастосування, за їхнім джерелом походження. Необхідно також працювати з односторонніми, щоб гарантувати, що іноземні суб’єкти, які займаються крадіжкою ІВ, більше не зможуть отримувати дивіденди від своїх не законно отриманих прибутків.

Президент США і його Адміністрація виходять з розуміння, що політика ІВ повинна ефективно координуватися і включати ще ширший спектр агентств виконавчої влади та зацікавлених сторін.

Наразі США перебувають на вирішальному етапі 21 століття і майбутній успіх залежить від того, як країна захищатиме економічну та інноваційну конкурентоспроможність, заохочуватиме нові механізми зростання та пріоритетність інноваційних і творчих можливостей країни.

Ключові принципи, підходи та порядок функціонування процесу захисту в США ОПВ при закупівлі ОВТ

Для висвітленні цього питання приведемо дослідження Інституту оборонного аналізу США [4], які містять інформацію про результати проекту, запропонованого Управлінням Міністерства оборони щодо Політики в сфері оборонних закупівель та придбання (Office of the Secretary of Defense – OSD, Defense Procurement and Acquisition Policy).

Зокрема, документ вимагає перегляду:

а) Правил, практики та обов'язків Міністерства оборони (DOD), пов'язаних з доступом та використанням урядом прав ІВ підприємств приватного сектора; та

б) практики з питань оборони, пов'язаних із закупівлею, управлінням та використанням прав ІВ для сприяння конкуренції у забезпеченні систем ОВТ протягом всього їхнього життєвого циклу.

Такі висновки ґрунтуються на наступних міркуваннях.

Закон про захист інтелектуальної власності (ІВ)

ІВ складається з чотирьох категорій: патентів, авторських прав, товарних знаків і комерційних секретів. Захист ІВ приватного сектору визнано надзвичайно важливим для сприяння інноваціям. Проте до 1984 року права на дані, що стосуються контрактів Міноборони США, не були чітко визначені в статуті; скоріше, вони були охоплені відомчими правилами.

Закон про реформування оборонних закупівель 1984 року передбачав конкретні права на технічні дані та процедури, щоб розмежувати права, що вимагаються підрядниками, а також ті, які надаються уряду.

Права Міністерства оборони щодо ІВ значно розширилися за ці роки, і сьогодні вони є досить надійними. Розділ ІВ Стратегії придбання є обов'язковою умовою при придбанні Міністерства оборони ОВТ (Milestone A).

Додаток стратегії щодо ІВ повинен стати частиною Плану життєвого циклу. Досягнення в області технологій, розширене використання комерційних компонентів, а також збільшення вмісту програмного забезпечення в системі закупівель ОВТ Міністерства оборони зробили питання ІВ більш спірними між оборонним відомством та його контрагентами, особливо виробниками оригінального обладнання. Це частково пояснюється неоднозначністю у визначенні того, наскільки підрядник чи уряд фінансував певні дії.

Виробники (постачальники) продукції оборонного призначення прагнуть захистити ІВ для збереження своєї конкурентної спроможності, в той час як

Міністерство оборони бачить, що недоступність до ІВ може обмежувати можливість проведення технічного обслуговування на складах Міністерства оборони і зменшити конкуренцію у наданні комплектуючих деталей та послуг для підтримки ОВТ.

Для багатьох ключових систем є лише два-три потенційних виробника (постачальника) ОВТ і після того як вибір зроблено, провайдер є єдиним виконавцем, який має значний вплив на переговори з урядом щодо ІВ. Враховуючи довгострокову цінність цих контрактів, фірми іноді заявляють про низький рівень розвитку та/або виробництва за умови, що вони отримуватимуть прибуткову підтримку протягом багатьох років.

Офіси управління програмою придбання ОВТ ставлять під сумнів забезпечення балансу між досягненням бажаних показників у рамках короткострокових обмежень витрат і графіка поставок (а іноді й задоволення невідкладних операційних вимог) та витрат на обслуговування.

Діяльність оборонного відомства та промисловості щодо захисту прав ІВ

На схемі рис.1 зображені пересічні та часто конкуруючі відносини між зацікавленими сторонами, які беруть участь у визначенні та використанні прав ІВ для підтримки систем закупівель ОВТ. Міністерство оборони – головним чином, шляхом управління програмою закупівель – повинно збалансувати ці конкуруючі інтереси в прагненні досягти найкращих результатів у придбанні та підтримці ОВТ Міністерства оборони.

Розробники проектів програм зосереджуються на опрацюванні підходів Міністерства оборони щодо питань, пов'язаних з ІВ, акцентуючи увагу на підтримці ОВТ в належному стані. Слід зазначити, що практика Міністерства оборони в галузі ІВ змінювалася протягом багатьох років, змінюючи пріоритети між урядом, який отримував більше прав, і приватним сектором, який зберігав права на ІВ.

Така динаміка відображає суперечливі інтереси уряду та його приватних постачальників. За часів, коли практично вся оборонна технологія та обладнання розроблялися згідно з державним контрактом, Міністерство оборони мало практично необмежені права. Проте, з прискоренням процесу розвитку цивільних технологічних розробок, Міністерство оборони все частіше залучало приватні структури та їх новітні технології. Разом з тим, не всі такі дослідження є комерційно пов'язаними.

Виконавці державного оборонного замовлення (ДОЗ) розробляють технології, пов'язані з обороною, за допомогою незалежних досліджень та розробок (IR&D) або від суто приватних інвестицій, незважаючи на те, що компенсація, права ІВ зберігаються виконавцем. В ході таких еволюційних процесів щодо доступу Міністерства оборони до ІВ стає все більш складним, оскільки виконавці, які є виробниками оригінального обладнання (original equipment manufacturers – OEM), намагаються захистити свої конкурентні позиції. Зусилля Міністерства оборони щодо отримання даних та

Рис.1. Структурно-функціональна схема взаємозв'язків зацікавлених сторін у сфері ІВ.

прав ІВ, для підтримки своїх ОВТ та зниження витрат на розвиток ОВТ через конкуренцію, суперечать інтересам промисловців. Зокрема, останні стверджують, що загроза такої конкуренції перешкоджає висуненню ними пропозицій щодо використання передових запатентованих технологій в розробці новітніх ОВТ. В таких умовах відбуваються процеси в оборонному відомстві для виявлення та отримання прав на підтримку ІВ.

Додаткові складності полягають в тому, що Міністерство оборони зобов'язане забезпечити підтримку наявних систем ОВТ, що знаходяться на зберіганні. При цьому Міноборони зацікавлене у зменшенні державних активів на такі цілі. Цей фактор додає третього учасника конкуруючих інтересів.

Таким чином, на схемі відображені функціональні зв'язки Міністерства оборони і військових департаментів, які реалізуються Офісом з управління програмою (ОУП), що відповідає за визначення стратегії щодо збереження ОВТ та забезпечення реалізації цієї стратегії в контрактах і фінансальних планах.

Особи Міністерства оборони, відповідальні за розробку політики та впровадження її у рішення щодо підтримки систем ОВТ, повинні зрівноважити ці конкурентні інтереси у досягненні найкращих

результатів щодо забезпечення Міністерства оборони ОВТ.

За результатами дослідження з цієї тематики, були визначені наступні питання щодо захисту ІВ та підтримки систем оборонних закупівель:

Участь у процесі.

Хоча військові відомства мають механізми проведення експертизи в процесі організації закупівель та підтримки, які в основному розділені, наслідком чого є відсутність достатньої уваги до самого процесу придбання.

Труднощі в отриманні даних та прав на ІВ.

Положення та підходи, визначені у плані придбання для доступу до ІВ часто не реалізуються в наступних контрактах тому, що виробники відмовляються надавати дані та права на ІВ через фінансові, часові та інші обмеження суто суб'єктивного характеру.

Дані, які надані із суперечним підтвердженням прав на ІВ.

Технічні дані та пов'язані з ними матеріали, надані виробниками (постачальниками), можуть мати визначення прав на ІВ, які для оборонного відомства вважається помилковими або невідповідними. При цьому процес оскарження може бути складним, тривалим і

обтяжливим як для контрагента, так і для Міністерства оборони, оскільки сторони повинні дотримуватися позначень виробника (постачальника), доки питання не будуть вирішені.

Отримання технічних даних та прав на встановлення та підтримку основних можливостей матеріально-технічного забезпечення.

Багато програм мали труднощі з встановленням належного зберігання отриманої продукції оборонного призначення через відсутність технічних даних і програмного забезпечення та прав на нього.

Можливість конкурувати при закупівлі комплектуючих виробів і деталей.

Закупівля комплектуючих частин у основного виконавця контракту часто є результатом недосконалості програм закупівель Замовника, які не містять достатніх даних щодо прав на ІВ, щоб дозволити стороннім постачальникам виробляти кваліфіковані заміни при здійсненні закупівель комплектуючих виробів і деталей.

Навчання та наявність допоміжної експертизи.

Офіси управління програмою придбання не мають достатньо кваліфікованого персоналу з питань ІВ та пов'язаних з ними контрактних вимог та забезпечення, а доступ до таких знань дуже обмежений.

За результатами досліджень комплексу питань щодо оборонних закупівель в контексті захисту та доступу до ІВ були зроблені наступні основні висновки:

– у минулому, особи, що приймали рішення, як в Міністерстві оборони, так і в інших військових відомствах не змогли зосередитись на виявленні та доступі до ІВ, необхідної для забезпечення систем закупівель ОВТ;

– відсутність доступу до ІВ з відповідними правами перешкоджає можливості оборонного відомства використовувати конкурентні контракти на запчастини, технічне обслуговування та подальше виробництво і, ймовірно, призводить до збільшення довгострокових витрат;

– неоднозначні терміни погіршують реалізацію прав на ІВ для їх забезпечення.

При цьому визнається існування більших викликів, а саме, збільшення уваги в Міністерстві оборони на скорочення витрат на підтримку програм захисту ІВ, може стимулювати виникнення наступних проблем:

– існує величезна спадщина застарілих ОВТ, для яких не були придбані свого часу необхідні дані щодо ІВ та права на технічне супроводження;

– новітні ОВТ, для яких існує невелика конкуренція, надають Міністерству оборони мало важелів для проведення переговорів щодо придбання ІВ на початку реалізації програми щодо їх закупівель;

– незважаючи на сприяння інноваціям, системи, розроблені постачальниками оборонної продукції виключно за власні кошти, часто надають обмежені права на ІВ та дані Міністерству оборони.

– чисто комерційні технології, включаючи широкий спектр програмних продуктів, які Міністерство оборони все частіше використовує, надають лише той самий доступ до ІВ, який мають комерційні клієнти, якщо тільки Міністерство оборони не може обговорити більш

широкі права. Це створює певні виклики концепціям Міністерства оборони.

Такі виклики, в основному виникають внаслідок зменшення конкурентного середовища для систем ОВТ, ставлять питання: чи було досягнуто значення, при якому основні припущення контрактів на конкурентні пропозиції зменшуються. Якщо це правда, то це означає, що Міністерство оборони має серйозну проблему, яка потребує нового мислення щодо законів та правил, які регулюють права на ІВ для ОВТ та їхньої підтримки.

Рекомендації за результатами досліджень полягають у наступному:

– вважати підтримку та придбання відповідних даних на права ІВ чітко визначеним пріоритетом в управлінні Міністерством оборони та контролем за здійсненням закупівель ОВТ;

– створити або розширити існуючі організаційні можливості в Міністерстві оборони, щоб отримати досвід у придбанні даних та прав ІВ менеджерам програм закупівель протягом всього життєвого циклу, а також іншим співробітникам, задіяним у придбанні ОВТ;

– для проведення аналізу пакетів комерційних пропозицій, варіантів переходу на конкурентну модель підтримки (обслуговування та постачання) мати такі програми закупівель ОВТ Міністерством оборони, які б в значній мірі залежали від контрактів з єдиним виробником (постачальником). Результати повинні бути передані виконавцям програм придбання компонентів з рекомендованим планом для отримання необхідних даних та прав на ІВ;

– програми придбання, які використовує Міністерство оборони повинні максимально використовувати сертифіковані дані, щоб полегшити конкуренцію щодо технічного обслуговування і постачання комплектуючих частин для ОВТ;

– створити під егідою Міноборони постійно діючу консультативну групу, для визначення спільно з представниками промисловості шляхів вирішення неоднозначностей і розбіжностей в термінах і положеннях, пов'язаних з потребами у забезпеченні оборони, особливо тих, які стосуються доступу до ІВ. Групі слід доручити розробити додаток до Федеральних нормативно-правових актів з питань придбання ОВТ, які б детальніше визначали значення таких термінів, як дані про: експлуатацію, технічне обслуговування, встановлення та навчання, форми придатності та функції і детальні дані щодо виробництва та обробки.

ВИСНОВОК:

Особливий інтерес для Міністерства оборони України становить практика оборонного відомства США щодо визначення керівних механізмів застосування принципів захисту прав інтелектуальної власності при розробці політики оборонних закупівель з метою формування державного оборонного замовлення. Така політика має включати крім суто оборонних аспектів також фактори комерційного характеру.

Пошук оптимальних рішень надасть можливість підтримувати обороноздатність країни на належному

рівні шляхом належного оснащення Збройних Сил України сучасними озброєннями та військовою технікою при мінімальному використанні бюджетних коштів для проведення розрахунків з розробниками новітніх технологій та продукції оборонного призначення.

Особливу актуальність реалізації цих завдань слід визнати в умовах спрощення закупівлі ОБТ для української армії від іноземних виробників (постачальників), маючи повноваження Міністерства оборони України на таку закупівлю без посередництва Державної компанії “Укроборнпром”.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

1. Щодо Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення закупівель продукції, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.
2. Коментарі Президента України П.О. Порошенка представникам ЗМІ після зустрічі з Віце-президентом США Майком Пенсом під час Мюнхенської безпекової конференції 2019 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/news/mij-signal-dlya-vas-osobisto-i-dlya-ukrayinciv--vami-vic-53174>.
3. ANNUAL INTELLECTUAL PROPERTY REPORT TO CONGRESS, March 2018, Executive Office of the President of the United States of America, UNITED STATES INTELLECTUAL PROPERTY ENFORCEMENT COORDINATOR [Електронний ресурс]. (Річний звіт Конгресу з питань інтелектуальної власності, березень 2018 року, Адміністрація Президента США, Управлінням Координатора запровадження інтелектуальної власності США) [Електронний ресурс]. https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/11/2018Annual_IPEC_Report_to_Congress.pdf.
4. ІНСТИТУТ ОБОРОННОГО АНАЛІЗУ США, Департамент захисту доступу до інтелектуальної власності щодо забезпечення систем зброї, “Огляд доступу уряду до прав інтелектуальної власності приватних підприємств”, травень 2017 р., Директор з питань закупівель та придбання оборони Річард Ван Атта, керівник проекту Ройс Кенє Майкл Ліппіц Крістіна Паттерсон, 4850 Mark Center Drive Олександрія, Вірджинія 22311-1882, https://www.sae.org/events/dod/2017/attend/program/presentations/bo_10_van_atta.

Стаття надійшла до редколегії 01.10.2018 р.

Рецензент М.І. Луханін, д-р техн. наук, професор (Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України, м. Київ) <https://orcid.org/0000-0002-1919-8526>